

Оляднічук Н. В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Уманського національного університету садівництва*

Підлубна О. Д.

*викладач кафедри обліку і оподаткування
Уманського національного університету садівництва*

Olyadnichuk Natalia

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Uman National University of Horticulture*

Pidlubna Olga

*Lecturer at Department of Accounting and Taxation
Uman National University of Horticulture*

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація. У статті пропонується науково обґрунтоване та структуроване обліково-аналітичне забезпечення економічної діяльності суб'єкта підприємництва. Рівень ефективності діяльності суб'єкта підприємництва оцінюється системою показників економічного забезпечення, які характеризують захищеність виробничо-технічного, фінансового та соціального потенціалу. У забезпеченні стабільної організаційно-виробничої та фінансово-економічної діяльності підприємства автори вбачають надзвичайно важливу роль обліково-аналітичного забезпечення, яке характеризується як процес збору, підготовки, реєстрації та обробки обліково-аналітичної інформації та прийняття на її основі управлінських рішень, спрямованих на формування захисту фінансово-економічних інтересів суб'єкта підприємницької діяльності. Тобто обліково-аналітичне забезпечення включає у себе підсистеми бухгалтерського обліку й економічного аналізу, завдяки яким формуються масиви вхідної інформації, здійснюється їх обробка, проводиться глибокий вертикальний та горизонтальний аналіз і приймаються виважені управлінські рішення.

Ключові слова: обліково-аналітичне забезпечення, суб'єкт підприємництва, господарська діяльність, синтетичний та аналітичний облік.

Вступ та постановка проблеми. Оцінка економічного забезпечення підприємницької діяльності характеризує рівень захищеності виробничого, технічного, фінансового, соціального потенціалу. Вплив зовнішніх або внутрішніх чинників (прямих або непрямих) можуть спричинити як негативні, так і позитивні зрушення. Зовнішніми суб'єктами є органи законодавчої, виконавчої і судової влади, що забезпечують безпеку учасників підприємницької діяльності через систему законодавчого підґрунтя. Внутрішніми суб'єктами є особи, що безпосередньо забезпечують економічну діяльність певного суб'єкта підприємництва (служба безпеки підприємства або працівники спеціалізованих підприємств). Проте в будь-якому разі адміністративно-управлінський персонал суб'єкта підприємництва виваженими рішеннями і злагодженими діями спроможний уникнути можливих негативних подій та наслідків, забезпечивши здатність безперебійної діяльності та фінансової стабільності.

Надзвичайно вагомим чинником у забезпеченні стабільної організаційно-виробничої та фінансово-економічної діяльності підприємства є його обліково-аналітичне забезпечення – процес збору, підготовки, реєстрації та обробки обліково-аналітичної інформації та прийняття на її основі управлінських рішень, спрямованих на забезпечення захисту фінансово-економічних інтересів суб'єкта підприємницької діяльності. Обліково-аналітичне забезпечення формується на базі взаємодії підсистем бухгалтерського обліку й економічного аналізу.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [18] визначає бухгалтерський облік

як процес виявлення, вимірювання, реєстрації, накопичення, узагальнення, зберігання та передавання інформації про діяльність підприємства зовнішнім та внутрішнім користувачам для прийняття рішень. Об'єктами обліково-аналітичного забезпечення управління суб'єктами господарювання є: первинна облікова інформація (первинні документи); поточна облікова інформація (обробка первинної інформації та відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку, визначення оборотів і сальдо за кожним синтетичним рахунком); результативна облікова інформація (формування звітності). Отже, результативна економічна інформація, отримана внаслідок аналізу і синтезу облікової інформації, формується за допомогою системи елементів методу бухгалтерського обліку з метою управління нею та контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання економічного та обліково-аналітичного забезпечення діяльності суб'єктів підприємництва завжди були і залишаються у центрі уваги науковців та практиків. Зважаючи на високі науково-теоретичні здобутки, питання практичного застосування обліково-аналітичного забезпечення та його вдосконалення й адаптація до сучасного економічного середовища потребують подальшого дослідження та вирішення.

Синтезуючи результати наукових досліджень, можна зробити висновок про те, що основним завданням обліково-аналітичного забезпечення є відображення економічного стану суб'єкта підприємництва через призму первинних, зведених, аналітичних і синтетичних показників, що формуються відповідно до облікової політики підпри-

емства. Необхідність розвитку наукової концепції обліково-аналітичного забезпечення зумовлена відсутністю системного підходу до розуміння сутності та завдань обліково-аналітичної інформації в сучасному економічному просторі.

Система обліково-аналітичного забезпечення суб'єкта підприємницької діяльності є формою організації всіх видів обліку, контролю й аналізу, метою якої є забезпечення адміністративно-управлінського персоналу підприємства інформацією, необхідною для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень та контролю над їх реалізацією.

Обліково-аналітичне забезпечення являє собою складний механізм, який об'єднує процеси обліку та економічного аналізу з метою формування об'єктивної інформаційної бази відповідно до інтересів зовнішніх і внутрішніх користувачів та специфіки розвитку виробництва.

На думку Р.Ф. Бруханського [3, с. 10], обліково-інформаційне забезпечення – це раціональна модель, яка повинна враховувати внутрішні і зовнішні інформаційні сфери, відображаючи комплексну консолідовану інформацію про діяльність суб'єкта підприємництва та його стратегічний розвиток.

Забезпечення своєчасного формування та передачі якісної обліково-аналітичної інформації в рамках системи управління підприємством вимагає обробки облікових даних методами економічного аналізу. У цьому контексті, підкреслює Н. Голяничук [8, с. 409], складниками обліково-аналітичного забезпечення є не лише підсистеми обліку та аналізу, а й аудиту та внутрішнього контролю, які забезпечують перевірку облікових даних для формування достовірного підґрунтя прийняття управлінських рішень.

Л.С. Гангал [7, с. 126] убагацькує трактування обліково-аналітичного забезпечення як системи, котра складається з низки підсистем, на вході якої є дані, зокрема, оперативного, статистичного, фінансового й управлінського обліку, відносно яких здійснюються процеси обробки (узагальнення, класифікації, перевірки, аналізу), а на виході – аналітичні звіти для застосування певними суб'єктами в процесі прийняття управлінських рішень.

О.В. Будько [4, с. 208; 5, с. 288] наголошує, що обліково-аналітичне забезпечення слід розглядати як систему і формувати її доцільно за принципами системного підходу на основі вхідних показників про ефективне оперативне, тактичне і стратегічне управління суб'єктом господарювання.

З.Б. Живко [9, с. 234] узагальнює основні принципи системного підходу до формування обліково-аналітичного забезпечення: принцип кінцевої мети, принцип єдності, принцип взаємозв'язку, принцип модульної побудови, принцип ієрархії, принцип функціональності, принцип розвитку.

А.Г. Загородній [10, с. 98] стверджує, що обліково-аналітичне забезпечення суб'єкта підприємництва є досконалою формою організації всіх видів обліку й аналізу, метою якої є прийняття виважених поточних і стратегічних управлінських рішень та контролю над їх реалізацією.

О.А. Кравченко [12, с. 5] характеризує обліково-аналітичне забезпечення як складний механізм, який об'єднує процеси обліку та економічного аналізу з метою формування об'єктивної інформації відповідно до інтересів користувачів і напрямів розвитку галузі.

Обліково-аналітичне забезпечення – це безперервне, цілеспрямоване формування відповідних інформаційних потоків, підпорядкованих вимогам аналізу, планування та підготовки і контролю фінансових управлінських рішень, стверджує Т.Г. Камінська [11, с. 6].

В.С. Лень [13, с. 287] розкриває сутність обліково-аналітичної системи як упорядкованої внутрішньої структури підприємства, яка накопичує дані господарського обліку й зовнішню інформацію для аналізу та формування звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів у необхідному для них форматі. Обліково-аналітична система підприємства дає змогу сформувати обліково-аналітичне забезпечення управління виробничо-господарською, збутовою, фінансовою діяльністю із застосуванням методів обліку, аналізу, планування та контролю.

Результати наукових досліджень та трактувань доводять, що економічне середовище суб'єкта підприємництва формується через призму системи обліково-аналітичного забезпечення, яке не може бути сталим у просторі й часі, оскільки зазнає постійних змін, реагуючи на чинники внутрішнього і зовнішнього середовища. Отже, між обліково-аналітичною системою та користувачами економічної інформації існує тісний і безперервний зворотний зв'язок.

Таким чином, виробничо-господарська діяльність та рівень економічної ефективності суб'єкта підприємництва потребують постійного вдосконалення обліково-економічного забезпечення з метою наповнення системи показниками, необхідними для глибокого вертикального і горизонтального аналізу інформаційних обліково-аналітичних масивів, що забезпечать запити внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Метою даної роботи є обґрунтування теоретико-методичних і практичних аспектів щодо проблемних питань обліково-аналітичного забезпечення економічної діяльності суб'єкта підприємництва та пошук шляхів їх вирішення.

Результати дослідження. Системний підхід в організації обліково-аналітичного забезпечення сталого економічного розвитку суб'єктів підприємницької діяльності вимагає якісної зміни виробничо-господарської діяльності, пошуку ефективної стратегії розвитку. Для формування конкурентних переваг пріоритетного значення набуває якісна обліково-аналітична система як стратегічний ресурс. Завдяки тісній взаємодії елементів обліково-аналітичної системи підвищується якість економічної інформації та оперативність її формування, забезпечується горизонтальне і вертикальне ефективне управління підприємством.

Для формування обліково-аналітичного інформаційного простору доцільно залучати не лише внутрішні ресурси підприємства, а й зовнішні. Це досить складний економічний механізм, розроблення якого та його практичне застосування потребують неабияких зусиль, ризиків і експериментів. Важливим сьогодні й дещо проблемним є захист економічної інформації, яка формується на підставі обліково-аналітичних інформаційних масивів. Під захистом економічної інформації слід розуміти стан захищеності даних та підтримання її у разі випадкового чи навмисного впливу чинників природного або штучного походження. Інформаційна безпека обліково-аналітичної інформації передбачає надійність роботи технічного обладнання, досконалість програмного забезпечення, захист вхідної та вихідної інформації від зовнішнього втручання та пошкодження, надійність збереження сформованих зведених та звітних економічних масивів.

Інформаційний захист системи обліково-аналітичних даних передбачає:

- безперебійну та надійну роботу технічних засобів, що використовуються в інформаційних системах і технологіях;
- цілісне збереження первинних, аналітичних та синтетичних даних;

– збереження обліково-аналітичних відомостей в електронному зв'язку та їх захист від несанкціонованого втручання незареєстрованих користувачів;

– захист інформаційних даних, що носять конфіденційний характер і належать до комерційної таємниці підприємства.

Цілісна система інформаційно-економічного, обліково-аналітичного забезпечення включає питання фактичних господарських подій, планування, контролю та аналізу діяльності суб'єкта підприємництва для прийняття правильних економічно обґрунтованих рішень із метою вдосконалення виробничо-господарської діяльності, оптимізації витрат, підвищення прибутковості підприємства у цілому.

Вагомою характеристикою системи обліково-економічного забезпечення управління суб'єктом господарювання є сукупність підсумкової інформації про стан і результати діяльності, що відображаються у формах фінансової та внутрішньогосподарської звітності. Доцільно наголосити на тому, що обліково-економічне забезпечення, яке дає змогу формувати неупереджену економічну інформацію для користувачів різних рівнів і запитів, формується із сукупності підсистем обліку, аудиту, контролю, аналізу, планування.

Узагальнення наукових теорій та результати власного дослідження дають змогу зробити такий висновок. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності суб'єктів підприємництва представлене складною системою, яка впорядкована, самостійна, повністю або частково децентралізована, відповідає цілям управління й об'єднує у собі систему спостереження, збору, ідентифікації, реєстрації, узагальнення, обробки, контролю та аналізу економічної, соціальної й екологічної інформації, необхідної для обґрунтування та ухвалення управлінських рішень щодо економічного росту суб'єкта підприємництва. Досягнення цілей обліково-аналітичного забезпечення діяльності суб'єкта підприємництва можливе за умови комплексного підходу до реалізації функцій (рис. 1).

Економічна діяльність суб'єктів підприємницької діяльності передбачає забезпечення синхронізації функціональної діяльності складників обліково-аналітичного забезпечення. Система управління виробництвом може функціонувати ефективно лише за належного обліково-аналітичного забезпечення, яке включає комплекс заходів, спрямованих на накопичення первинної інформації, згрупованої у певній послідовності та систематизованої з використанням способів і прийомів економічного аналізу, що створюють належні умови для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у сфері виробничої діяльності підприємства. Основним видом діяльності суб'єкта господарювання є виробництво товарної продукції, обсяг і якість якої повинні забезпечувати конкурентну позицію на ринку та одержати очікуваний прибуток.

Інтегрування обліково-аналітичного забезпечення з використанням сучасних інформаційних систем і технологій є одним із найефективніших методів надходження оперативної інформації для її обробки, аналізу, контролю та прийняття рішень. Здійснення ефективного контролю над витратами виробництва є планування витрат у структурних підрозділах та підприємства у цілому, що передбачає бюджетування. Бюджетування витрат – одна з основних і вагомих функцій системи управління витратами виробництва, яка має безпосередній вплив на посилення контрольної функції обліково-аналітичного забезпечення щодо наявності, збереження та використання активів підприємства, за своєчасністю здійснення розрахункових операцій. Бюджетування лімітує витрати ресурсів і рівень рентабельності за окремими видами продукції, видами виробництв та центрами відповідальності (рис. 2).

Висновки. Основною місією обліково-аналітичного забезпечення є неупереджене та своєчасне відображення економічного стану суб'єкта підприємництва шляхом збору та реєстрації первинної інформації, її обробки та формування зведених, аналітичних і синтетичних показників відповідно до облікової політики підприємства. Підвищення економічної ефективності суб'єктів підприємницької діяльності передбачає забезпечення синхро-

Рис. 1. Функції обліково-аналітичного забезпечення економічної діяльності суб'єкта підприємництва

Джерело: сформовано авторами

нізації функціональної діяльності складників обліково-аналітичного забезпечення. Тому поглиблення розвитку наукової концепції обліково-аналітичного забезпечення сприятиме формуванню системи показників із метою задоволення потреб адміністративно-управлінського персоналу суб'єкта підприємництва інформацією, необхідною для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень та контролю над їх реалізацією. Підвищення економічної ефективності суб'єктів підприємницької діяльності передбачає забезпечення синхронізації функціональної діяльності складників обліково-аналітичного забезпечення.

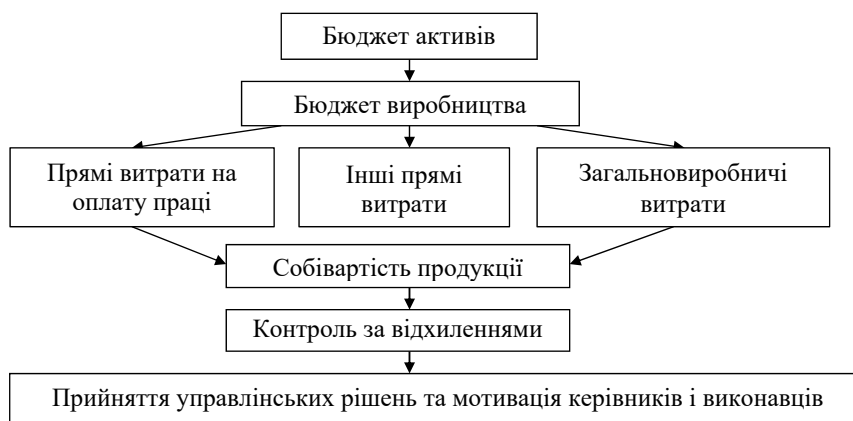

Рис. 2. Блок-схема формування бюджету витрат на виробництво продукції

Джерело: сформовано авторами

Список використаних джерел:

1. Барановська С.П. Обліково-аналітичне забезпечення як невід'ємна складова управління підприємством. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку* : збірник наукових праць. Львів : Львівська політехніка, 2012. С. 8–11.
2. Білопольський М.Г., Сизоненко О.А. Обліково-аналітичне забезпечення управління: вітчизняний і міжнародний досвід : монографія. Донецьк : Макіївський екон.-гуманіт. ін-т, 2014. 352 с.
3. Бруханський Р.Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств : колективна монографія : у 2-х т. Дніпропетровськ : Герда, 2013. С. 21–34.
4. Будько О.В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1 (56). С. 207–212.
5. Будько О.В. Моделювання системи обліково-аналітичного забезпечення суб'єктів господарювання в умовах сталого розвитку. *Проблеми економіки*. 2015. № 1. С. 285–291.
6. Волощук Л.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства. *Праці Одеського політехнічного університету*. 2011. № 2 (36). С. 329–334.
7. Гангал Л.С. Обліково-аналітичне забезпечення управління конкурентоспроможністю агропромислових підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 ; ОНЕУ. Одеса, 2016. 297 с.
8. Голячук Н. Обліково-аналітичне забезпечення як важлива складова управління підприємством. *Економічний аналіз*. 2010. № 6. С. 408–410.
9. Живко З.Б. Системний підхід до управлінського процесу підприємства: інформаційні технології та взаємодія підсистем безпеки. *Науковий вісник ЛДУВС. Серія економічна*. 2013. Вип. 1. С. 230–237.
10. Загородній А.Г. Система обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2007. № 5 (76). С. 94–102.
11. Камінська Т.Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ, 2006. 20 с.
12. Кравченко О.А. Учетно-аналитическое обеспечение управления основными средствами сельскохозяйственных организаций : автореф. дис. ... канд. эк. наук : 08.00.12. Ставрополь, 2011. 22 с.
13. Лень В.С. Обліково-аналітична система підприємства: обґрунтування, визначення, модель. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 1 (5). С. 281–290.
14. Оляднічук Н.В. Обліково-аналітичне забезпечення витрат аграрного виробництва. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : зб. тез доповідей. Чернівці : ЧНТУ, 2018. С. 72–73.
15. Оляднічук Н.В., Кучеренко Т.Є., Підлубна О.Д. Удосконалення документального забезпечення обліку основних засобів. *Інтернаука. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 5. URL : <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-5-4969>.
16. Оляднічук Н.В., Концеба С.М., Підлубна О.Д. Облік дебіторської заборгованості: проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. 2019. № 3 (42). С. 64–68.
17. Пилипенко А.А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства : наукове видання. Харків : ХНЕУ, 2007. 276 с.
18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14&p=13692405324> (дата звернення: 19.10.2020).
19. Пуцентайло П.Р. Інформаційне забезпечення аналітичної діяльності в управлінні підприємством. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2015. Вип. 11. С. 224–232.
20. Скрипник Г.О. Обліково-аналітичне забезпечення виробничого менеджменту сільськогосподарського підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04 ; Національний аграрний ун-т. Київ, 2005. 21 с.

References:

1. Baranovska S.P. (2012) Oblikovo-analitchne zabezpechennia yak nevidiemna skladova upravlinnia pidpriemstvom [Accounting and analytical support as an integral part of enterprise management]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*: zb. nauk. prats. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, pp. 8–11.

2. Bilopolskyi M.H., Syzonenko O.A. (2014) Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia: vitchyzniani i mizhnarodnyi dosvid [Accounting and analytical management: domestic and international experience]. Donetsk: Makiivskyi ekon.-humanit. in-t. (in Ukrainian)
3. Brukhanskyi R.F. (2013) Modernizatsiia oblikovo-informatsiinoho zabezpechennia stratehichnoho menedzhmentu silskohospodarskykh pidpriemstv [Modernization of accounting and information support of strategic management of agricultural enterprises]. Dnipropetrovsk: «Herda», pp. 21–34. (in Ukrainian)
4. Budko O.V. (2015) Klyasifikatsiia oblikovo-analitychnoi informatsii z metoiu informatsiinoho zabezpechennia upravlinnia stalym rozvytkom pidpriemstva [Classification of accounting and analytical information for the purpose information support for sustainable development management enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1 (56), pp. 207–212.
5. Budko O.V. (2015) Modeliuvannia systemy oblikovo-analitychnoho zabezpechennia subiektiv hospodariuvannia v umovakh staloho rozvytku [Modeling of the system of accounting and analytical support business entities in the conditions of sustainable development]. *Problemy ekonomiky*, no. 1, pp. 285–291.
6. Voloshchuk L.O. (2011) Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia innovatsiinym rozvytkom pidpriemstv [Accounting and analytical support for the management of innovative development of the enterprise]. *Pratsi Odeskoho politekhnichnoho universytetu: zb. nauk. prats.* Odesa: ONPU, no. 2 (36), pp. 329–334.
7. Hanhal L.S. (2016) Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia konkurentospromozhnistiu ahropromyslovykh pidpriemstv [Accounting and analytical support for managing the competitiveness of agro-industrial enterprises] (PhD Thesis), Odesa: ONEU.
8. Holiachuk N. (2010) Oblikovo-analitychne zabezpechennia yak vazhlyva skladova upravlinnia pidpriemstvom [Accounting and analytical support as an important component of enterprise management]. *Ekonomichnyi analiz: zb. nauk. prats.* Ternopil: TNEU, no. 6, pp. 408–410.
9. Zhyvko Z.B. (2013) Systemnyi pidkhid do upravlinskoho protsesu pidpriemstva: informatsiini tekhnologii ta vzaiemodiia pid-system bezpeky [System approach to the management process of the enterprise: information technologies and interaction of security subsystems]. *Naukovyi visnyk LDUVS. Seriya ekonomichna*, vol. 1, pp. 230–237.
10. Zahorodnii A.H. (2007) Systema oblikovo-analitychnoho zabezpechennia menedzhmentu pidpriemstva [The system of accounting and analytical management of the enterprise]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, no. 5 (76), pp. 94–102.
11. Kaminska T.H. (2006) Oblikovo-analitychne zabezpechennia finansovoho menedzhmentu v silskohospodarskykh pidpriemstvakh [Accounting and analytical support of financial management in agricultural enterprises] (PhD Thesis), Kyiv.
12. Kravchenko O.A. (2011) Uchetno-analytycheskoe obespechenie upravleniya osnovnymi sredstvami sel'skokhoziaistvennykh orhanyzatsiy [Accounting and analytical management of fixed assets of agricultural organizations]. (PhD Thesis), Stavropol.
13. Len V.S. (2016). Oblikovo-analitychna systema pidpriemstva: obgruntuvannia vyznachennia, model [Accounting and analytical system of the enterprise: justification definition, model]. *Problemy i perspektivy ekonomiky ta upravlinnia*. 2016. no. 1(5), pp. 281–290.
14. Oliadnichuk N.V. (2018). Oblikovo-analitychne zabezpechennia vytrat ahrarnoho vyrobnytstva [Accounting and analytical support of agricultural production costs]. *Bukhhalterskyi oblik, opodatkovannia, analiz i audyt: suchasnyi stan, problemy ta perspektivy rozvytku: zb. tez dopovidei*. Chernihivskyi nats. tekhnoloh. un.-t. Chernihiv: ChNTU, pp. 72–73.
15. Oliadnichuk N.V., Kucherenko T.Ie., Ivanova N.A., Pidlubna O.D. (2019) Udoshkonalennia dokumentalnoho zabezpechennia obliku osnovnykh zasobiv [Improving the documentation of fixed assets accounting]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka». Seriya: «Ekonomichni nauky»*, no. 5. Available at: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-5-4969> (accessed 18 October 2020).
16. Oliadnichuk N.V., Kontseba S.M., Pidlubna O.D. (2019) Oblik debitorskoi zaborhovanosti: problemy ta shliakhy yikh vyreshennia [Accounting for receivables: problems and ways to solve them]. *Visnyk Kyivskoho instytutu biznesu ta tekhnologii*, no. 3 (42), pp. 64–68.
17. Pylypenko A.A. (2007) Orhanizatsiia oblikovo-analitychnoho zabezpechennia stratehichnoho rozvytku pidpriemstva [Organization of accounting and analytical support of strategic development of the enterprise]. Kharkiv: KhNEU. (in Ukrainian)
18. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini : Zakon Ukrainy vid 16.07.1999. no 996–XIV (zi zminamy ta dopovnenniamy). Available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14&p=13692405324> (accessed 26 October 2020).
19. Putsenteilo P.R. (2015) Informatsiine zabezpechennia analitychnoi diialnosti v upravlinni pidpriemstvom [Information support of analytical activity in enterprise management]. *Naukovo-informatsiinyi visnyk Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho*. Ivano-Frankivsk: Redaktsiino-vydavnychiy viddil Ivano-Frankivskoho universytetu prava imeni Korolia Danyla Halytskoho, vol. 11, pp. 224–232.
20. Skrypnyk H.O. (2005) Oblikovo-analitychne zabezpechennia vyrobnychoho menedzhmentu silskohospodarskoho pidpriemstva [Accounting and analytical support of production management of an agricultural enterprise] (PhD Thesis), Kyiv: Natsionalnyi ahrarnyi un-t.

УЧЕТНО-АНАЛИТИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Аннотация. В статье предлагается научно обоснованное и структурированное учетно-аналитическое обеспечение экономической деятельности субъекта предпринимательства. Уровень эффективности деятельности субъекта предпринимательства оценивается системой показателей экономического обеспечения, которые характеризуют защищенность производственно-технического, финансового и социального потенциала. В обеспечении стабильной организационно-производственной и финансово-экономической деятельности предприятия авторы видят чрезвычайно важную роль учетно-аналитического обеспечения, которое характеризуется как процесс сбора, подготовки, регистрации и обработки учетно-аналитической информации и принятия на ее основе управленческих решений, направленных на формирование защиты финансово-экономических интересов субъекта предпринимательской деятельности. То есть учетно-аналитическое обеспечение включает в себя подсистемы бухгалтерского учета и экономического анализа, благодаря которым формируются массивы входной информации, осуществляется их обработка, проводится глубокий анализ, принимаются взвешенные управленческие решения.

Ключевые слова: учетно-аналитическое обеспечение, хозяйственная деятельность, синтетический и аналитический учет.

ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF ECONOMIC ACTIVITY OF ENTREPRENEURSHIP SUBJECTS

Summary. The article offers scientifically sound and structured accounting and analytical support of economic activity of the business entity. The level of efficiency of the business entity is assessed by a system of indicators of economic security, which characterize the protection of production, technical, financial and social potential. The purpose of this article is to substantiate the theoretical and methodological and practical aspects of the problematic issues of accounting and analytical support of economic activity of the business entity and to find ways to solve them. In ensuring stable organizational, production and financial and economic activities of the enterprise, the authors see an extremely important role of accounting and analytical support, which is characterized as the process of collecting, preparing, registering and processing accounting and analytical information and making management decisions based on financial protection-economic interests of the business entity. Synthesizing the results of scientific research, we can conclude that the main task of accounting and analytical support is to reflect the economic condition of the business entity through the prism of primary, consolidated, analytical and synthetic indicators formed in accordance with the accounting policy of the enterprise. The need to develop the scientific concept of accounting and analytical support is due to the lack of a systematic approach to understanding the nature and objectives of accounting and analytical information in the modern economic space. Achieving the goals of accounting and analytical support of the business entity is possible with a comprehensive approach to the implementation of management functions. Deepening the development of the scientific concept of accounting and analytical support will contribute to the formation of a system of indicators to meet the needs of administrative staff of the business entity with the information necessary for operational and strategic management decisions and control over their implementation. That is, accounting and analytical support includes subsystems of accounting and economic analysis, through which arrays of input information are formed, they are processed, deep vertical and horizontal analysis is performed and balanced management decisions are made.

Key words: accounting and analytical support, business entity, economic activity, synthetic and analytical accounting.

УДК 334:338.2

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2020-33-26>

Пархоменко Н. О.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Parkhomenko Nataliia

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of International Business and Economic Analysis
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics*

АУТСОРСИНГ ЯК СТРАТЕГІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕС-СИСТЕМ У ГЛОБАЛЬНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Анотація. У роботі визначаються особливості застосування аутсорсингу як стратегії організаційного розвитку бізнес-систем у глобальному середовищі. Розвиток інформаційних технологій стимулює організаційні зміни, завдяки яким невеликі фірми можуть координувати діяльність зовнішньої мережі бізнес-систем шляхом передачі їм для виконання частини або всіх функцій та процесів із метою підвищення міжнародної конкурентоспроможності за рахунок використання наявних конкурентних переваг. Проведено порівняльний аналіз використання практики аутсорсингу у США, Японії, країнах Європи та Україні. Визначено певні ризики щодо використання стратегії аутсорсингу в глобальному середовищі. Виявлено, що найбільш розповсюдженою стратегією аутсорсингу щодо організаційного розвитку є ІТ-аутсорсинг. Визначено можливості застосування стратегій аутсорсингу на українському ринку в умовах глобального середовища, а також наявні проблеми та можливі шляхи вирішення. Для визначення переваг та недоліків використання стратегії аутсорсингу в глобальному середовищі надано характеристику діяльності провідних ІТ-аутсорсингових компаній України.

Ключові слова: аутсорсинг, стратегія, глобальне середовище, організаційний розвиток, бізнес-система.

Вступ та постановка проблеми. Організаційний розвиток є довгостроковим процесом зміни і розвитку організації. Він забезпечує вдосконалення організаційних структур управління, процесу управління та неформальних аспектів організаційної діяльності [5]. Під концепцією стратегічного організаційного розвитку розуміють систему ідей, яка визначає цілі функціонування бізнес-системи, взаємодію між суб'єктом і об'єктом, між пра-

цівниками, взаємозв'язки між ланками організаційної структури та із зовнішнім середовищем [1; 11; 15; 27]. Під організаційним розвитком розумітимемо концепцію планування, ініціювання та здійснення процесів зміни бізнес-систем із залученням широкого кола учасників [3; 5; 11; 27].

Стратегії організаційного розвитку допомагають визначити та скорегувати структуру бізнес-системи, яка